

**Egzamin maturalny
maj 2009**

**JĘZYK KASZUBSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

KLUCZ PUNKTOWANIA ODPOWIEDZI POZOM ROZSZERZONY

Część I Test leksykalno-gramatyczny 20 pkt

nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
poprawna odpowiedź	D	C	A	A	B	C	B	D	C	A	C	A	B	C	B	B
punktacja	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2

Część II Przekład tekstu z języka kaszubskiego na język polski 20 pkt

Numer zadania	Cząstki semantyczne	Szczegółowa punktacja	Ogólna punktacja
1.	<i>Rãka starëszci...z kinowégò ekranu.</i> Za przetłumaczenie słowa <i>zaòsta</i> Za przetłumaczenie wyrażenia <i>w lëfće</i> Za przetłumaczenie słowa <i>knòpëla</i> Za przetłumaczenie słowa <i>wãbòruszka</i>	1 1 1 1	4
2.	<i>Jesz jedna...w krótcich bùksach...</i> Za przetłumaczenie słowa <i>përzniã</i> Za przetłumaczenie słowa <i>sztudërzë</i> Za przetłumaczenie słowa <i>bédowónëch</i> Za przetłumaczenie wyrażenia <i>młodzëzna w krótcich bùksach</i>	1 1 1 1	4
3.	<i>Przë ti sami drodze... "Golden American."</i> Za zrozumienie całości	1	1
4.	<i>Pò drëdżi stronie drodżi...zeżarł scanner...</i> Za przetłumaczenie zwrotu <i>je widzec knòpa</i> Za przetłumaczenie frazy <i>jinternétowi robòk zeżarł scanner</i>	1 1	2
5.	<i>W pòsobny jizbie...wëchòdają z módë</i> Za przetłumaczenie słowa <i>pòsobny</i> Za przetłumaczenie słowa <i>brutka</i> Za przetłumaczenie słowa <i>kòrbi</i>	1 1 1	3
6.	<i>Za scaną...z Jane Fondą z satelitë...</i> Za zrozumienie całości	1	1
7.	<i>Jo, tak më jesmë... całą „amerikańszczëzną”!</i> Za zrozumienie całości	1	1
8.	<i>Slepcëjemë...gadac jak òni...</i> Za zrozumienie całości	1	1
9.	<i>Czedës Kaszëbów....amerikanizëjemë sã.</i> Za przetłumaczenie wyrażenia z <i>technicznym pòkrokã</i>	1	1
10.	Za zrozumienie całości <i>Tej God...i enter</i>	2	2
Razem		20	20

Część III wypracowanie - 20 pkt

Temat 1. Na podstawie fragmentów utworów *Rozmòwa Pòlòcha z Kaszëbą Floriana Ceynowy* i poematu epickiego *Ò panu Czòrlińszim co do Pùcka pò sécë jachòł Hieronima Derdowskiego* wskaż i określ funkcje podobieństw między Kaszubami a biblijną Ziemią Świętą.

I. Argumentacja tematu (0 – 15):

1. podobieństwa między Kaszubami i Ziemią Świętą (0 – 10):

- występowanie motywu Ziemi Świętej w literaturze kaszubskiej
- istnieją cechy wspólne dla ziemi kaszubskiej i Ziemi Świętej
- nawiązania do Starego i Nowego Testamentu w utworze F. Ceynowy
- nawiązania do Starego i Nowego Testamentu w utworze H. Derdowskiego
- cechy wspólne - kraina mlekiem i miodem płynąca
- że raj znajdował się na Kaszubach w Wiecu
- miejsce urodzenia Chrystusa - Bytów
- miejsce ukrzyżowania Chrystusa (Wejherowo, na świętej Kalwarii)
- pochodzenie Kaszubów, mieszkają na terenie biblijnej Ziemi Świętej
- nazwy miejscowości pochodzą od nazw biblijnych itd.
- podział na Grëbëch i Fejn Kaszëbów; Fejn Kaszëbi mają więcej łask danych od Boga
- wyjaśnienie pochodzenia nazwy Kaszubi (od *kôże bic*)
- wyjaśnienie etymologii niektórych kaszubskich nazw miejscowych (np. Nańc, Gnieźdzewo, Wejherowo, Bytów)
- podobne brzmienie niektórych kaszubskich nazw miejscowych, np. Bëtowò - Betlejem, Nańc - Najim
- uzasadnienie nazwy stolicy Kaszub (wg F. Ceynowy to Puck), uzasadnienie „rozumowania” F. Ceynowy na temat stolicy Kaszub (w puckim ratuszu znajdują się dyplomy nadane przez księcia Świętopelka)
- inne poprawne stwierdzenia

2. określenie funkcji podobieństw między Kaszubami i Ziemią Świętą (0 – 5):

- wyjaśnienie w prosty sposób biblijnych historii
- obraz ludowego postrzegania świata
- dzięki ludowemu postrzeganiu świata miejsca jak Betlejem, Jerozolima itp. są na wyciągnięcie ręki – na Kaszubach
- Kaszuby to ziemia obiecana
- Kaszubi są narodem wybranym przez Boga
- własne argumenty wiążące się z tematem.

II. Język i styl (0 – 2)

Komunikatywny język, na ogół poprawny (nieliczne błędy drugorzędne różnego rodzaju). Bogaty zasób słownictwa (poprawne użycie pojęć i terminów). Styl jasny, jednorodny, adekwatny do tematu)

III. Kompozycja (0 – 3)

Funkcjonalna wobec tematu, trójdzielna, spójna z zachowaniem poprawnego układu graficznego (wyraźny i związany z tematem wstęp, logiczna argumentacja, wynikające z argumentacji wnioski / podsumowanie)

Temat 2. Omów symbolikę motywu *miecza* i *widu* zawartego w wierszach Idy Czai *Remùs* i Jana Trepczyka *Nasz gón*.

I. Argumentacja tematu (0 – 15)

1. zasada zestawienia tekstów (0 – 3):

- motywu „miecza” i „widu” - symboli kaszubskiej tożsamości
- symbol „miecza” jako symbol siły rycerskiej i władzy
- symbol „widu”, światła jako symbol wiedzy

2. Ida Czaja *Remùs* (0 – 5)

- wskazanie, kogo opisuje podmiot liryczny w wierszu I. Czai
- Remus to rycerz „widu” i „miecza”
- rola Remusa – wybawienie królewianki symbolizującej kaszubską mowę
- charakterystyka Remusa
- dostrzeżenie różnic między losami Remusa z wiersza i powieści A. Majkowskiego „Życie i przygody Remusa”, podmiot liryczny mówi o zwycięstwach Remusa, który pokonuje Goliata, nie boi się złych duchów; w powieści Remus zostaje pokonany
- obecnie prawdziwszy jest obraz Remusa – zwycięzcy z wiersza, język kaszubski rozwija się, powstają książki, pieśni, w szkołach naucza się języka itd.)
- zwycięstwa Remusa nie można zaprzepaścić, należy podążać drogą Remusa, który „mieczeniem” daje Kaszubom siłę, a „widą” oświetla dalszą drogę

3. Jan Trepczyk *Nasz gón* (0 – 7)

- wskazanie miłości podmiotu lirycznego do kaszubskiej ziemi
- miłość do kaszubskiej ziemi może się różnie przejawiać
 - należy kochać morze, miasta, wsie
 - należy pomagać rodakom
 - należy kochać język
 - należy poznawać historię Kaszubów
- wpajanie lokalnego patriotyzmu może odbudować kaszubską tożsamość
- lokalny patriotyzm może uchronić przed zapomnieniem języka i historii
- zagrożenia dla kaszubskiej tożsamości – obce panowanie, przyjmowanie obcych zwyczajów, zapominanie języka itd.
- podkreślenie wagi edukacji Kaszubów
- współczesną funkcję „miecza” (daje Kaszubom siłę, która obroni ich przed nieprzyjaciółmi i pomoże przetrwać wszelkie przeciwności)
- określa współczesną rolę „widu” (wiedza, która wskaże właściwą drogę Kaszubom, by nie utracili tożsamości i poznawali własną kulturę)
- zauważenie, że Kaszuby należy podźwignąć z upadku
- odwołania do religijności Kaszubów
- dostrzeżenie różnic tematycznych w obu wierszach
- własne argumenty wiążące się z tematem

II. Język i styl (0 – 2)

Komunikatywny język, na ogół poprawny (nieliczne błędy drugorzędne różnego rodzaju). Bogaty zasób słownictwa (poprawne użycie pojęć i terminów). Styl jasny, jednorodny, adekwatny do tematu)

III. Kompozycja (0 – 3)

Funkcjonalna wobec tematu, trójdzielna, spójna z zachowaniem poprawnego układu graficznego (wyraźny i związany z tematem wstęp, logiczna argumentacja, wynikające z argumentacji wnioski / podsumowanie)